

Kérelmünk indokolásaként az alábbiakat adjuk elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) Tényállás

A Kormány 2021. január 29. napján kihirdette a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I. 29.) Korm. rendeletet, amely 2021. február 8. napjától kezdődően jelenleg is hatályos.

2021. július 27. napjától lépett hatályba a Rendelet, amelynek 1. §-a kimondta, hogy a sztrájkról szóló 1989. évi VII. törvény (a továbbiakban: Sztrájkvt.) 3. § (2) bekezdésében meghatározott szervezeteken túl honvédelmi és nemzetbiztonsági érdekből nincs helye sztrájknak a honvédelmi rendszerek és létesítmények ágazati kijelölő hatósága által a honvédelmi érdekből nemzeti létfontosságú rendszerelemmé kijelölt rendszerelemet üzemeltető légitforgalmi irányító szolgálat ellátásáért felelős szervezetenél.

A Control Magyar Légiforgalmi Irányítók Szakszervezete (a továbbiakban: Szakszervezet) sztrájkot kezdeményezett a [REDACTED] [REDACTED] munkáltatónál (a továbbiakban: Munkáltató). Tekintettel arra, hogy a felek közötti egyeztetés nem vezetett eredményre, ezért a Szakszervezet bírósági nemperes eljárás kezdeményezett a sztrájk jogszerűségének megállapítása iránt a Munkáltatóval szemben a Fővárosi Törvényszéken. A Fővárosi Törvényszék Munkaügyi Kollégiuma 13.Mpk.75.206/2021/20. sz. végzésével megállapította, hogy a Kérelmező Control Magyar Légiforgalmi Irányítók Szakszervezete által a légiforgalmi irányítói szakterületen 2021. július 15. napján 10.00 perctől meghirdetett (minden nap 10 óra 00 perc és 15 óra 00 perc helyi idő között zajló) határozatlan idejű sztrájk jogszerű.

A Fővárosi Törvényszék megállapította továbbá, hogy „a fenti sztrájkjal érintett munkabeszüntetés idejében a még elégséges szolgáltatást az alábbiak szerint biztosítják a [REDACTED] [REDACTED] légiforgalmi irányítói.

1. Teljeskörűen - vagyis a 2. és a 3. pontban biztosított szolgáltatáson felül - biztosítják a kutató-mentő repülések, állami repülések, katonai repülések, bajba jutott légitjárművek, humanitárius célú repülések és vakcinaszállító légitjárművek (STS/ATFMX, RMK/VACCINE) léginavigációs kiszolgálását.

2. Az ACC munkahelyek tekintetében biztosítják óránként 46 légi jármű teljes körű léginavigációs kiszolgálását, valamint ezen felül a KFOR szektor kiszolgálását. A repülésbiztonság fenntartása érdekében a sztrájk időtartama alatt is változatlanul az ATS Kézikönyv rendelkezései szerint kell eljárni. Az ACC szektorok tekintetében, amennyiben az egy időben az adott légtérben tartózkodó, rádiókapcsolatot fenntartó gépek száma meghaladja az ATS Kézikönyv 3. számú mellékletében az adott szektorkonfigurációra meghatározott szektortelítettségi (occupancy) értéket, az ügyeletes supervisor köteles új szektort nyitni.

3. A TWR és APP munkahelyek tekintetében 50%-os kapacitást biztosítanak az érkező járművek vonatkozásában, az induló járműveket pedig teljeskörűen kiszolgálják.”

A Munkáltató által benyújtott fellebbezés folytán a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság, a 2.Mpkf.35.080/2021/5. számú végzésével az első fokú bíróság végzését helyben hagyta, amely végzés 2021. július 20. napján emelkedett jogerőre. A másodfokú határozatot a kérelmező 2021. július 26. napján vette át.

b) A támadott jogszabály pontos megjelölése

A támadott jogszabályi rendelkezés a veszélyhelyzet során a légi közlekedés biztonságának megőrzése és a COVID-elleni védekezéshez elengedhetetlen eszközök zökkenőmentes szállítása érdekében szükséges intézkedésekről szóló 446/2021. (VII.26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 1. §-a, amely így szól: *a sztrájkokról szóló 1989. évi VII. törvény (a továbbiakban: Sztrájktv.) 3. § (2) bekezdésében meghatározott szervezeteken túl honvédelmi és nemzetbiztonsági érdekből nincs helye sztrájkoknak a honvédelmi rendszerek és létesítmények ágazati kijelölő hatósága által a honvédelmi érdekből nemzeti létfontosságú rendszerelémmé kijelölt rendszerelémet üzemeltető légiforgalmi irányító szolgálat ellátásáért felelős szervezetnél.*

c) A jogorvoslati eljárás hiánya

Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján, ha az alaptörvényellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás vagy a jogorvoslati lehetőségeit

az indítványozó már kimerítette. Előadjuk, hogy jelen esetben az Alaptörvény rendelkezésének az első fordulata áll fenn.

A támadott rendeleti rendelkezés által előírt munkabeszüntetési (sztrájk)tilalommal szemben nem áll rendelkezésre semmilyen jogorvoslat, jelen alkotmányjogi panaszt leszámítva.

d) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A 446/2021. (VII.26.) Korm. rendelet 2021. július 27. napján lépett hatályba, így jelen panasz benyújtásáig 180 nap nem telt el.

e) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Minket, Panaszosokat közvetlenül érint a támadott Rendelet alaptörvényellenessége, a jogszabály velünk szemben közvetlenül hatályosul. Ennek indokaként előadjuk egyrészt, hogy a Sztrájkvt. 1. § (1) bekezdés alapján megillet bennünket a sztrájk joga, hiszen a rendelkezés így szól: „A dolgozókat a gazdasági és szociális érdekeik biztosítására — az e törvényben meghatározott feltételek szerint — megilleti a sztrájk joga.” Másrésztől légitforgalmi irányító munkakörben állunk munkaviszonyban a Munkáltatónál, a Rendelet támadott rendelkezése szerint pedig nincs helye sztrájknak a honvédelmi rendszerek és létesítmények ágazati kijelölő hatósága által a honvédelmi érdekből nemzeti létfontosságú rendszerelemmé kijelölt rendszerelemet üzemeltető légitforgalmi irányító szolgálat ellátásáért felelős szervezetnél. A Munkáltató azért minősül a honvédelmi rendszerek és létesítmények ágazati kijelölő hatósága által a honvédelmi érdekből nemzeti létfontosságú rendszerelemmé kijelölt rendszerelemet üzemeltető légitforgalmi irányító szolgálat ellátásáért felelős szervezetnek, mert a jelen panaszhoz csatolt LKH/83383-3/2020-ITM. sz. határozatból kitűnik, hogy az Innovációs és Technológiai Minisztérium Légügyi Kockázatértékelési Hatósági Főosztálya a Munkáltató nemzeti létfontosságú rendszerelemmé történő minősítését fenntartotta 2025. december 1. napjáig.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a közvetlen érintettség követelménye akkor teljesül, ha a kifogásolt jogszabály maga érinti az indítványozó alapjogát. Álláspontunk szerint a fentiek alapján ezen követelmény teljesül.

Ezen túlmenően az aktuális érintettség is fennáll esetünkben, hiszen a sztrájkjog gyakorlásától jelenleg is meg vagyunk fosztva. Szintén az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében: „az aktuális érintettség követelménye azt jelenti, hogy az érintettségnek az alkotmányjogi panasz benyújtásakor kell fennállnia” {3110/2013 (VI.4.) AB határozat}, továbbá a 33/2012. (VII.17.) AB határozat szerint „az aktuális érintettség követelménye akkor is teljesül, ha a jogszabály alkalmazására, érvényesítésére szolgáló cselekmények még nem történtek meg, de a jogszabály

erejénél fogva olyan jogi helyzet keletkezett, amelyből egyértelműen következik, miszerint a panaszolt jogsérelem közvetlenül, belátható időn belül kényszerítően bekövetkezik". Jelenleg – annak ellenére, hogy a tényállásban rögzített jogerős bírói határozat felhatalmazza a sztrájkjog gyakorlására – ezen alapjogunkat mégsem tudjuk gyakorolni.

Csatoljuk az érintettség igazolására vonatkozó dokumentumokat.

f) Az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés jellege

Az Abtv. 29. § szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.

Az Alaptörvény XVII. cikke az alábbiakat mondja ki:

*„(2) Törvényben meghatározottak szerint a munkavállalóknak, a munkaadóknak, valamint szervezeteiknek joguk van ahhoz, hogy egymással tárgyalást folytassanak, annak alapján kollektív szerződést kössenek, érdekeik védelmében együttesen fellépjenek, amely **magában foglalja a munkavállalók munkabeszüntetéshez való jogát.**”*

Az Alaptörvény idézett rendelkezése biztosítja tehát a munkabeszüntetés jogát, vagyis a sztrájkjogot a dolgozók számára. A sztrájkjog álláspontunk szerint alapvető alkotmányos jog, a jelen panaszban támadott jogszabályi rendelkezés a sztrájkhoz való jogtól fosztja meg a légiforgalmi irányító szolgálat ellátásáért felelős szervezetnél dolgozókat.

Jelen panasz azon az alapon támadja a Rendeletet, hogy az sérti az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdésében írt munkabeszüntetési (sztrájk)jogot. A Rendelet 1. §-nak alaptörvényellenessége ugyanis nem csak érdemben befolyásolja a munkabeszüntetéshez való jog gyakorolhatóságát, hanem abból teljes egészében kizárja a honvédelmi érdekből nemzeti létfontosságú rendszerelemmé kijelölt rendszerelemet üzemeltető légiforgalmi irányító szolgálat ellátásáért felelős szervezetnél dolgozókat.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

A támadott rendeleti rendelkezés sérti az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdésében foglalt munkabeszüntetéshez (sztrájkhoz) való jogot: *„Törvényben meghatározottak*

*szerint a munkavállalóknak, a munkaadóknak, valamint szervezeteiknek joguk van ahhoz, hogy egymással tárgyalást folytassanak, annak alapján kollektív szerződést kössenek, érdekeik védelmében együttesen fellépjenek, amely **magában foglalja a munkavállalók munkabeszüntetéshez való jogát.***

Az Alaptörvény B) cikk (1) bek. értelmében Magyarország független, demokratikus jogállam.

Az Alaptörvény C) cikk (1) bek. szerint a magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.

b) A megsemmisíteni kért jogszabály, jogszabályi rendelkezés alaptörvényellenességének indokolása

1. A támadott rendeleti rendelkezés sérti az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdésében foglalt munkabeszüntetéshez (sztrájkhoz) való jogot: *„Törvényben meghatározottak szerint a munkavállalóknak, a munkaadóknak, valamint szervezeteiknek joguk van ahhoz, hogy egymással tárgyalást folytassanak, annak alapján kollektív szerződést kössenek, érdekeik védelmében együttesen fellépjenek, amely **magában foglalja a munkavállalók munkabeszüntetéshez való jogát.**”*

A Sztrájkvt. 1. § (1) bekezdése így szól: „A dolgozókat a gazdasági és szociális érdekeik biztosítására — az e törvényben meghatározott feltételek szerint — megilleti a sztrájk joga.” A Sztrájkvt. 3. § (2) bekezdése pedig azt mondja ki, hogy: *„Nincs helye sztrájknak az igazságszolgáltatási szerveknél, a Magyar Honvédségnél, a rendvédelmi, rendészeti szerveknél és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatoknál. Az államigazgatási szerveknél a Kormány és az érintett szakszervezetek megállapodásában rögzített sajátos szabályok mellett gyakorolható a sztrájk joga, de a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál pénzügyőri munkakört betöltő foglalkoztatottak nem jogosultak a sztrájkjog gyakorlására.”* A támadott rendeleti rendelkezés ezt a jogszabályi előírást egészítette ki, a felsorolt személyi kört bővítette a légiforgalmi irányító szolgálat ellátásáért felelős szervezettel.

A jogirodalomban a sztrájkjog megítélésével kapcsolatban előadjuk, hogy az alapjogok legelterjedtebb felosztásának elve az azok kialakulása szerinti rendszerezés, ennek értelmében beszélhetünk első generációs, második generációs és harmadik generációs jogokról. A hagyományos felosztás szerint a sztrájkjog a második generációs gazdasági, szociális, kulturális jogok körébe tartozik (egyres vélemények szerint politikai, gazdasági, szociális jogok megkülönböztetés helyett helyesebb lenne a szociális szférára kiható alapvető jogok fogalom bevezetése). A jogi irodalomban

felmerülő álláspontok szerint a sztrájkjog tulajdonképpen az egyesülési és a gyülekezési jog körében nyer alkotmányos védelmet, míg mások felfogása alapján a véleménynyilvánítási jog legalább annyira előfeltétele a sztrájkjognak, mint a gyülekezési jog. Az egyesülési jog mindenkit megillető alapvető politikai szabadságjog, az egyén joga, hogy akarata, véleménye, érdekei kinyilvánítása és védelme érdekében másokkal szervezetet hozzon létre, ezekhez csatlakozzon, illetve onnan kilépjen. Az egyesülési jog tehát egyrészt egyéni jellegű, hiszen minden jogalanyt megillet, másrésztől kollektív is, mert csak többen, együttesen képesek azt gyakorolni. Az organikus elmélet szerint a sztrájk a szakszervezetek rendelkezésére álló kollektív jog, mert a munkavállalók azért alakítanak szakszervezeteket, hogy a munkáltatók erőfölényét képesek legyenek ellensúlyozni és így a sztrájk e cél elérésének az elengedhetetlen eszköze. Az egyéni elmélet szerint a sztrájk az egyéni munkavállalót, nem pedig a kollektívát (szakszervezetet) megillető jog. Annak ellenére, hogy a munkavállalók együttesen, közösen lépnek fel, a sztrájkhoz való jog a munkavállalókat, mint individuumokat megillető jog. A sztrájkjog fejlődése azt mutatja, hogy a klasszikus munkáltató-munkavállaló relációhoz kötött jogból egyre inkább állampolgári joggá alakul át. Más nézetek szerint a sztrájkjog (pontosabban a munkaharchoz való jog) levezethető a tradicionális, első generációs alapjogokból. A feleket megillető szabadságjogok elismerése és a szabályozásba történő beépítése olyan intézmények megjelenését hozta magával, amelyek a munkajogot a békés megoldások jogává tették (ide tartozik a koalíció joga, a kollektív megállapodások megkötéséhez való jog és a kollektív érdekkonfliktusok feloldását célzó vitamegoldási módszerek alkalmazásának lehetősége). Ennek oka, hogy a munkajog az idők változása folytán egyre inkább a magánjog kultúrájának megfelelően kezd felépülni, kialakítja saját intézményrendszerét és ebbe már kevésbé fér bele a munkaharchoz (sztrájkhoz) vezető konfliktusfeloldási módszer. Ugyanakkor ki kell emelnünk, hogy a munkaharc (sztrájk) jogát nem a károkozással való fenyegetettség, hanem a kollektív érdekérvényesítés szükségessége hozta létre. A munkaharc a szociális jogállam egyik szükséges velejárója, amelybe, illetve az ezzel okozott károkba azért kell belenyugodnunk, mert nem egyszer ez az utolsó esély a munka- és gazdasági, illetve szociális feltételeknek egy magasabb társadalmi és jogi szinten történő autonóm rendezésére. A munkaharchoz való jog levezethető az általános, tradicionális, első generációs alapjogokból.

2. Az Alaptörvény B) cikk (1) bek. értelmében Magyarország független, demokratikus jogállam.

A jogállamiság értelmezése két irányú, egyrészt jelenti az államszervezet demokratikus és zavartalan működését, másrészt a szabadságjogok érvényesülését {36/1992. (VI.10.) AB határozat}. A jogállamiság elve nem kiegészítő, másodlagos szabály, nem pusztán deklaráció, hanem önálló alkotmányjogi norma, amelynek sérelme önmagában is megalapozza valamely jogszabály alkotmányellenességét. A panaszban megjelölt rendeleti rendelkezés sérti az Alaptörvényt, mert szabadságjogtól fosztja meg a jogalanyokat.

3. Az Alaptörvény C) cikk (1) bek. szerint a magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.

Az Alkotmánybíróság 17/1994. (III.29.) sz. határozata értelmében a bírói túlhatalom kialakulásának veszélye csekély a kontinentális jogrendszerekben, főleg az olyan országokban, ahol elkülönült alkotmánybíráskodás is létezik. A bírói túlhatalom kialakulásánál jóval nagyobb a veszélye annak, hogy a bíróságok ítélezési tevékenységébe beavatkoznak, emiatt az államnak meg kell akadályozni a bírói hatalom politikai függését.

A jelen esetben az eljáró bíróságok a tényállási részben ismertetett határozatokat hozták és a sztrájk jogszerűségének megállapításáról jogerősen döntöttek. Ezzel szemben a Kormány a panasszal támadott rendeleti rendelkezéssel sztrájktilalmat határozott meg a légiforgalmi irányító szolgálat ellátásáért felelős szervezetnél. A végrehajtó hatalom tehát szembehelyezkedett a független bírói hatalom által meghozott jogerős döntéssel, ami sérti az hatalommegosztás elvét.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

- a) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példányait jelen panaszhoz mellékeljük.
- b) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

A hozzájáruló nyilatkozatokat jelen panaszhoz mellékeljük.

- c) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok

A munkaviszony fennállásáról szóló munkáltatói igazolások.

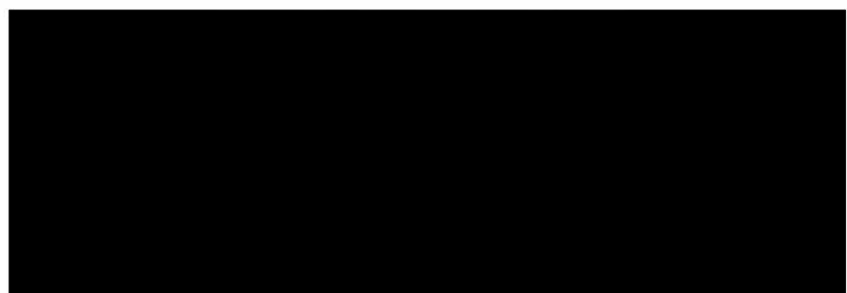
- d) Egyéb melléklet

Tájékoztatjuk a T. Alkotmánybíróságot, hogy a Control Magyar Légiforgalmi Irányítók Szakszervezete az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához kérelemmel fordult, amelynek átvételéről szóló elismervényt, továbbá a kérelmet jelen panaszhoz szintén mellékeljük.

Kelt: Miskolc, 2021. október 7.

**Bagi István, Bányai Dániel, Béres István, Bíró Gábor,
Bokor Máté, Bula Edit, Csaba Tamás, Csordás András,
Dósa Zsolt, Gulyás Márk István, Janni Gábor, Kemény
Krisztina, Kovács Ákos András, Lakatos János, Lakatos
Máté, Lupp Alexandra, Pál Balázs Adrián, Péter Rafael
Richárd, Szaniszló Tibor, Székely Ádám, Tóth Gábor,
Tóth Marcell, Virág Gábor, Zergi Csaba Tibor
panaszosok képviselőjében**

dr. PhD Rácz Zoltán ügyvéd

*dr. PhD Rácz Zoltán
ügyvéd*

